

Prof. Andrzej Romanowski
i historia dla dorosłych

Paweł Łysak
Po co społeczeństwu teatr

Prof. Noam Chomsky
Europa i USA z dala od dyplomacji

Polskę zalewa zboże
z Ukrainy

Barbara Labuda

KOŚCIÓŁ NAS OGRAŁ

ISSN: 1509-3115 Indeks: 353299

ISSN 1509 3115

9 771509 311201

29 >

NAJNOWSZY FILM GIUSEPPE TORNATORE

ENNIO

Ennio Morricone

78
MOSTRA INTERNAZIONALE
D'ARTE CINEMATOGRAFICA
LA BIENNALE DI VENEZIA 2021
Fest. Venezia

Najgłębsze filmowe doznanie pod batutą Mistrza!

TYLKO W KINACH

Co-funded by the
Creative Europe MEDIA Programme
of the European Union

Międzynarodówka kłamców

Kolejny idol rządzącej w Polsce prawicy odchodzi w niesławie. Skorumpowany kłamca i skandalista Boris Johnson do ostatniej chwili wciągał Polskę do antyunijnych sojuszy. Nie bez powodu. Wiedział, że jest tu sporo polityków sprzyjających takim odśrodkowym ruchom. Powszechnie krytykowany w Wielkiej Brytanii, nad Wisłą uchodził za wybitnego stratega i męża stanu. Choć może to nie powinno dziwić, bo jak się przyjrzeć naszym politykom, to widać, że nietrudno ich omotać. Prezydent Duda i premier Morawiecki to politycy formatu, który bez trudu mieści się w kieszonce marynarki takiego cwaniaka jak Johnson. A Morawiecki kłamie przeciw w każdej sprawie z rozmachem, który nawet Johnsonowi może zaimponować.

Co polską prawicę tak u Anglika fascynowało? Bezczelność, z jaką wywijał się z kolejnych opresji? A może zastugi w rozwalaniu Unii Europejskiej i brexit, który Johnson uważa za swoje wielkie osiągnięcie? W przeciwieństwie do jego rodaków. Bo w sprawie brexitu popiera go teraz tylko 28% Brytyjczyków. Reszta widzi w tej decyzji głównie problemy.

Ach, jak ta Unia ciągle w oczy kole wielu ludzi na pracy. I to nie tylko tych z Solidarnej Polski. Układanie się polskiej prawicy z Johnsonem było jakimś substytutem

miłości do Trumpra, gdy wstawanie z kolan skończyło się klęceniem. Trump to postać na wskroś obrzydliwa. Ale i skrajnie niebezpieczna. Do tego stopnia, że po porażce wyborczej gotów był na czele oszołomów maszerować na Kapitol. Anonimowy ochroniarz, który go powstrzymał, to faktyczny obrońca demokracji. Trumpra zapamiętamy też z tego, jak traktował naszego, pozał się Boże, prezydenta. Duda gotów był na każde upokorzenie, byle tylko móc na chwilę przycupnąć na fotelu w Gabinetce Owalnym. Jak naród tyle mówiący o dumie mógł to znosić? I kibicować zabiegom Dudy o ciepłą synekurę w ONZ po kadencji? Mało tego. Dla kariery Duda cierpliwie znosił fochy wystanniczki Trumpra w Warszawie. Wiele było w Polsce ambasaderek, ale kogoś porównywalnego do Georgette Mosbacher nie pamiętają najstarsi górale. A o góralach wspominał, bo język, w jakim pani ambasador załatwiała amerykańskie interesy z polskimi politykami i ministrami, był mało dyplomatyczny. Ale za to skuteczny. Robili wszystko, co chciała. I jeszcze mile się uśmiechali. Prawie jak Piotr Kraśko podczas rozmowy, którą z nią przeprowadził w TVN. Można by ten wywiad pokazywać studentom dziennikarstwa, niech zobaczą, co w Polsce określa się jako „wolne media”.

BAKOWSKI

Wakacje
z **E-PRENUMERATĄ**
PRZEGLĄDU

Teraz tylko
~~49.90 zł~~ **20 zł**

Aż 60% rabatu
na e-prenumeratę kwartalną:

- dostęp do 12 e-wydań tygodnika
- e-book „Oko smoka” w prezencie
- czytasz, gdziekolwiek jesteś

Promocja ważna
do 31.08.2022

sklep.tygodnikprzeglad.pl

KRAJ

- 8 Kościół nas ogrzał. Dostał wszystko, czego chciał**
– rozmowa z Barbarą Labudą
- 14 Wzbiera kolejna fala koronawirusa**
Udajemy, że nic się nie dzieje
- 16 Chleba naszego powszedniego**
Ukraińskie zboże dobija rolnictwo
- 19 Z Tuskiem czy osobno?**
Ruchy na lewicy
- 48 Cena życia**
WOPR nad morzem
- 52 Lasy i obywatele**
Ruchy społeczne na rzecz lasów

ZAGRANICA

- 20 Kiedy cyrk zwalnia klauna**
Dymisja Borisa Johnsona
- 26 Sprawa Juliana Assange'a**
Co dalej z wolnością mediów
- 30 Kto i dlaczego lata na naszym niebie?**
Tajemnicze samoloty

WOJSKO

- 24 Potencjał zdalnego odstraszenia**
Wojsko amerykańskie w Polsce

HISTORIA

- 32 Zbrodnia „Ilsa z Radomia”**
Pacyfikacja Garbatki-Letniska

OPINIE

- 34 Historia dla dorosłych**
Eseje prof. Andrzeja Romanowskiego
- 37 Niemoralne gry**
– rozmowa z Noamem Chomskim

KULTURA

- 40 Po co społeczeństwu teatr**
– rozmowa z Pawłem Łysakiem
- 44 Czeladnik, dostawca, maestro**
Niezapomniany Ennio Morricone
- 47 Culturalia**
- 66 Beksiński na Śląsku**

OBSERWACJE

- 56 Parmezan na celowniku oszustów**
Serowarzy kontra podróbki

ZWIERZĘTA

- 58 Kokainowe hipopotamy Escobara**
Utrapienie dla ekologów

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 Jerzy Domański**
Międzynarodówka kłamców
- 13 Jan Widacki**
Sędziowie pokoju
- 23 Roman Kurkiewicz**
Hamak, teflon, wojna, biznes
- 29 Tomasz Jastrun**
Czasy ciemniaków
- 51 Wojciech Kuczek**
Blizna po macierzy
- 55 Agnieszka Wolny-Hamkało**
Po co otwierać mikrofon

52
KRAJ

LASY I OBYWATELE

Ruchy społeczne na rzecz ochrony lasów

56
OBSERWACJE

PARMEZAN NA CELOWNIKU OSZUSTÓW

Serowarzy kontra podróbki

58
ZWIERZĘTA

KOKAINOWE HIPOPOTAMY ESCOBARA

Utrapienie dla ekologów

Projekt okładki: Ed Mund

NA OKŁADCE Z BARBARĄ LABUDĄ, BRONISŁAW GEREMEK I JACEK KUROŃ.
I ZJAZD PARTII RUCH OBYWATELSKI–AKCJA DEMOKRATYCZNA, 27 STYCZNIA 1991 R.
FOT. PAP/CAF/TEODOR WALCZAK, KRZYSZTOF ŻUCZKOWSKI

f To nie wysokość płac odpowiada za drożyznę

Lewico, w tym kraju są też ludzie, którzy pracują na własny rachunek, nie myślę o śmieciówkach. To też są ludzie pracy. Zaczniecie w końcu o nich myśleć, upominać się o nich? Może oni też chcą mniej pracować i zarabiać tyle samo, może chcą, żeby pomóc im się uwolnić od morderczego ZUS? Wielu drobnych przedsiębiorców zamyka biznes, bo zarabia zbyt mało, żeby zapłacić ZUS. Uważam, że każdy, także etatowiec, powinien móc płacić minimalny ZUS. Ale od podstawy należy obliczać składkę procentowo – tak pracownikom, jak i przedsiębiorcom. Każdy powinien być traktowany równo.

Rafał Czarnecki

Przez ostatnie lata lewica nie rządziła. Ciekawe, dlaczego liberałowie i prawica nie zmienili systemu? Ponieważ opłaca się on bogatym biznesmenom. Podatek nie jest sprawiedliwy – taka sama kwota składek, np. 1,2 tys. zł, jest kulą u nogi dla przedsiębiorcy czy

pracownika, który zarabia 3,5 tys. zł, ale dla biznesmena, który zarabia 10 tys. zł, to już nie jest duża kwota. Też jestem za tym, aby zasady (nie kwoty) opodatkowania i oskładkowania były takie same dla wszystkich obywateli. Zarobisz 2 tys. zł, płacisz od 2 tys. zł, zarobisz 10 tys. zł, płacisz od 10 tys. zł, niezależnie od tego, czy jesteś pracownikiem, czy przedsiębiorcą.

Marcin Szymański

Oczywiście, że to nie wysokość płac odpowiada za drożyznę. Wystarczy przyrzec się faktom. Nagły wzrost cen nie jest spowodowany wzrostem płac, bo wzrostów płac po prostu nie było.

Piotr Krajewski

f Do polityki idą coraz gorsi

Do polityki idą ci, dla których bogiem są pieniądze. Dla nich zrobią dosłownie wszystko.

Jolita Poznańska

Najbardziej pożądaną cechą jest brak kręgosłupa i bezdyskusyjne słuchanie władz partii.

Rafał Pietrzak

To skutek ordynacji wyborczej. Głosujemy na partie, a nie na ludzi. Tymczasem partią zarządza prezes, który otacza się ludźmi miernymi, ale wiernymi, by nikt nie mógł zagrozić jego pozycji.

Robert Olejniczak

Prawo Kopernika sprawdza się zarówno w bankowości, jak i w polityce, policji, wojsku, służbie zdrowia, administracji. Wszędzie. Jakoś tak jest, że w czasach ustabilizowanej władzy zawsze awansują miernoty.

Marek Głowinkowski

f Pułkownik i jego goście

Dla mojego taty, starego wiarusa, który w Korpusie Polskim gen. Andresa wywalał Bolonię, gen. Jaruzelski był prawdziwym patriotą, który ustrzegł ojczyznę przed wojną domową. Ojczyznę, do której tata wrócił z Anglii w maju 1947 r. Nigdy nie był w partii, a całe życie uczciwie pracował. Twierdził, że wojna domowa jest najgorszą z wojen.

Waleria Lubner

ZDJĘCIE TYGODNIA

Krzysztof Żuczkowski

Michał Kołodziejczak: „Wszystkie te państwowe spółki rzną nas, jak mogą, zdzierają z nas skórę bez znieczulenia”. Protest Agropunii, Warszawa 7 lipca 2022 r.

Już 6,5% wynosi główna stopa procentowa NBP. Najwięcej od 2004 r. Oprocentowanie kredytów, w tym kredytów hipotecznych, wynosi 7,41%. W ubiegłym roku było to 0,25%.

Odsetek Polaków uczestniczących w liturgii przynajmniej w każdą niedzielę spadł z 49% w 2018 r. do 37% w 2022 r. (badanie CBOS).

Na 28 postępowań, jakie prowadzi Watykan w sprawie biskupów tuszujących przestępstwa seksualne w Kościele, aż 16 dotyczyło i dotyczy polskich biskupów (portal Bishop Accountability i „Nie”).

Z bonów turystycznych w ciągu dwóch lat skorzystało 5,8 mln dzieci. Beneficjenci wydali już 2,3 mld zł, które trafiły do ok. 28 tys. obiektów noclegowych i organizatorów turystyki.

Zasługi **Michała Dworczyka**, szefa kancelarii premiera, w ujawnieniu machlojek władzy są tak wielkie, że gdy już PiS straci władzę, akurat ten minister powinien mieć obniżoną karę. Nikt lepiej od niego nie kompromituje premiera, prezes Trybunału Konstytucyjnego, ministrów i partii władzy.

19 czerwca polskie OZE, czyli fotowoltaika i farmy wiatrowe, wyprodukowały ponad połowę krajowego zapotrzebowania na energię, a 24 czerwca ponad jedną czwartą prądu w Polsce, czyli więcej niż elektrownie w Bełchatowie, Turowie i Koninie razem.

Prokuratura Rejonowa Warszawa-Żoliborz złożyła apelację do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku na korzyść oskarżonych i skazanych na kary więzienia

liderów faszystującej organizacji ONR. I tak prokuratura zamieniła się w adwokata skazanych ONR-owców.

Katarzyna Wielga-Skolimowska, była dyrektorka Instytutu Polskiego w Berlinie, zwolniona przez PiS, bo nie chciała promować filmu „Smoleńsk”, została szefową Kulturstiftung des Bundes – niemieckiego funduszu wspierającego ogólnokrajowe i międzynarodowe projekty kulturalne.

Upychanie rodzin polityków PiS na dobrze płatnych posadach i wydawanie pieniędzy podatników na gadżety. Taki jest wynik kontroli NIK w **Instytucie de Republica** powołanym przez premiera Morawieckiego w 2021 r. Siedziba w luksusowym hotelu Regent, ponad 800 tys. zł na gadżety z logo, czekoladki, torby, kubki itp. I Hanna Lichocka, matka posłanki PiS Joanny Lichockiej, w radzie Instytutu.

Nad Soliną w Bieszczadach uruchomiono kolejkę gondolową. Kosztowała ok. 100 mln zł i jest pierwszą górską kolejką, której trasa o długości ok. 1,6 km prowadzi nad zaporą wodną, będącą czynną elektrownią.

Tylko 18,5 tys. gospodarstw w Polsce legitymuje się certyfikatem ekologicznym. Na te uprawy przeznaczono 3,5% areалу gruntów ornych.

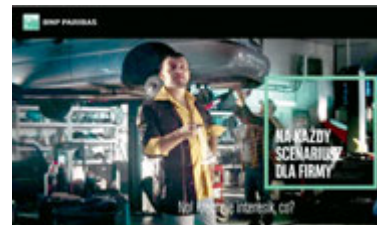
21% Polaków pali codziennie papierosy (Ministerstwo Zdrowia, dane z 2019 r.).

Ministerstwo Finansów to prawdziwy moloch. W 2015 r. zatrudniało 2002 osoby, a w tym roku już 2597. Jeszcze szybciej rosną wydatki na płace. Ze 163 mln zł do 297 mln zł.

PRZEBŁYSKI

Ponury świat z BNP Paribas

Francuski bank wydał ogromną kasę na reklamę. I co? Sprawdziła się co do joty. BNP Paribas Bank Polska w tysiącach spotów telewizyjnych, plakatów i ulotek reklamował się jako „bank zmieniającego się świata”. I faktycznie – rolnicy mający kredyty w BNP Paribas znaleźli się w nowym, ponurym świecie. Wszystkie opłaty rosną w szaleńczym tempie. Bankowe prowizje biją rolników po kieszeni. Szaleją wynajęci windykatrzy i komornicy. Dla francuskiego właściciela banku liczą się tylko kolejne miliony euro. Wicepremier Kowalczyk nie widzi problemu. Ale czy rolnicy przeżyją bez polskiego banku?

Kulasek na tropie fałszywki

Wielki to pan. I wielka władza jego. Imć Marcin Kulasek, dożywotni sekretarz generalny u Włodzimierza Czarzastego, ogłosił, że dopiero co powołane Stowarzyszenie Lewicy Demokratycznej to fałszywka. A w takim razie wicemarszałek Senatu Gabriela Morawska-Stanecka, posłowie Joanna Senyszyn, Robert Kwiatkowski i Andrzej Rozenek są fałszerzami... znaku SLD. Zdaniem Kulaska, ten znak przejęła fundacja, którą reprezentuje tenże Kulasek. Ciekawa jest zresztą ta fundacja, a jeszcze ciekawszy jest jej zamysł, by ten przejęty symbol zakopać. Kulasek straszy Stowarzyszenie Lewicy Demokratycznej sądem. A od sądu domaga się, by Stowarzyszenie wykreślił z rejestru. Czekamy więc na ten proces i występy Kulaska w TVP Info.

Polska nędza w Braszowie

A może by ich wystać do Rumunii. Kogo? Wiceministrów spraw zagranicznych. Pawła Jabłońskiego i Marcina Przydacza. Razem lub osobno. Mogliby trafić do konsulatu w Braszowie. Nawet na konsula. A niech tam. Pasują do tych potwornie brudnych flag przy wejściu. I do stojących obok kubłów na śmieci. Na drogę mogą wziąć farby, mopy i proszek do prania. No to kiedy wyjazd?

Michniewicz za, a nawet przeciw

Sława trenera Czestawa Michniewicza nabiera międzynarodowego rozpędu. I już M. przerasta popularnością reprezentację. Choć nasze 1:6 z Belgią też zrobiło spore wrażenie. Do znanych już „711” i „27” największa hiszpańska gazeta sportowa „Marca” dorzuciła nowe: „El Barbero” i „Capo del fútbol”.

A że Michniewicz człowiekiem zmiennym jest, to widać po traktowaniu dwóch piłkarzy grających w Rosji. Macieja Rybusa wyrzucił z kadry... bo gra w moskiewskim klubie, a Sebastiana Szymanowskiego powołał do reprezentacji... mimo że gra w Rosji.

PYTANIE TYGODNIA | Czy dziś najważniejsi dla polityków są wyborcy emeryci?

DR HAB. JAROSŁAW FLIS,

socjolog, komentator polityczny, UJ

Nie widzę uzasadnienia dla takiej tezy. Po prostu poszczególne partie mają różnych wyborców i różne cele. Na pewno są ugrupowania, dla których emeryci są bardzo ważni, choćby dlatego, że stanowią większość ich elektoratu, trwałą bazę niezbędną im do politycznego przetrwania. Mam natomiast wątpliwości, czy zabieganie o seniorów jest kluczowe dla zwycięstwa w wyborach. Najstarsi głoszący są bowiem grupą, która najrzadziej zmienia preferencje wyborcze.

WIESŁAW GAŁĄZKA,

dziennikarz, Dolnośląska Szkoła Wyższa

Wyraźnie widać, że wszystkie partie skierowały wzrok na starszą część społeczeństwa, m.in. w kontekście doniesień o pogarszaniu się jej sytuacji materialnej. Większość seniorów chodzi na wybory, więc przeciąganie ich na swoją stronę jest teraz jedną z głównych aktywności poszczególnych formacji politycznych.

Rzecz jasna starsi wyborcy PiS są elektorem betonowym, ale wśród emerytów są także osoby niezdecydowane, np. wahające się między Hołownią a Tuskiem. Dziwię się, że opozycja nie wygenerowała żadnego programu adresowanego do tej części społeczeństwa, nie zaproponowała zniesienia opodatkowania emerytur.

MACIEJ KONIECZNY,

poseł Razem

Lewica nie może zapominać o żadnej grupie wiekowej. Coraz chętniej głoszą na nas najmłodszy wyborcy. W niczym nie zmienia to faktu, że emeryci są dla nas bardzo ważni. Mamy dla nich konkretną ofertę: domagamy się drugiej waloryzacji emerytur w tym roku. Świadczenia muszą nadążać za inflacją.

Czytelnicy PRZEGLĄDU

JÓZEF BRZozowski

Najważniejsze dla polityków są haki na innych polityków. Reszta jest do opanowania.

MATEUSZ NIKSA

Może nie najważniejsi, ale to duża, spójna i przewidywalna grupa, podatna na sugestie i skłonna do polaryzacji. Co więcej, jej oczekiwania są możliwe do spełnienia w prosty sposób.

DAMIAN PAWEŁ STRĄCZYK

W dużym stopniu tak, bo to do tej grupy wyborców jest skierowany strumień pieniędzy. Natomiast nauczyciele na ogół nie stanowią elektoratu PiS, więc dostają nędzne 4,4%, czyli nic.

EWA WESOŁOWSKA

Emeryci nie są grupą jednorodną, łączy ich wiek i przepracowane lata, dzieli miejsce zamieszkania i wykształcenie. PiS adresuje działania do emerytów spoza dużych miast i o niskim wykształceniu. Dla tej partii osoby starsze liczą się tak samo jak reszta społeczeństwa – stanowią „mięso wyborcze”.

Not. Michał Sobczyk